

„ალტ-ინფოს“ კონსერვატიული მოძრაობის დამკვიდრება საქართველოში და მისი თანმდევი პროცესები გურიისა და სამცხე-ჯავახეთის რეგიონების მუნიციპალიტეტების მაგალითზე (შედარებითი ანალიზი)

მელანო ბერიძე

მარიამ კვეტენაძე

სოციოლოგიის და პოლიტიკის მეცნიერების საბაკალავრო პროგრამა
სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

E-mail: melanoberidze2000@gmail.com

E-mail: mariamkvetenadze28@gmail.com

აბსტრაქტი

პროპაგანდისტული, მკვეთრად პრორუსული, ძალადობრივ-ჰომოფობიური და ანტიდასავლური მონოლოგებით დატვირთული „ალტ-ინფოს“ გარშემო განვითარებული მოვლენები საზოგადოებისთვის პროტესტის საგანი გახდა. კერძოდ, მას შემდეგ, რაც პროპაგანდისტული ნარატივების გამავრცელებელმა ორგანიზაციამ, „ალტ-ინფომ“ სოციალური პლატფორმიდან „კონსერვატიული მოძრაობის“ დაარსების შემდეგ (ISFED, 2022) გავლენის გაზრდის მიზნით საქართველოს მასშტაბით რაიონული ოფისების გახსნა 2021 წლის იანვრიდან დაიწყო. ამ ფაქტს კი საზოგადოების მხრიდან არაერთგვაროვანი დამოკიდებულება მოჰყვა. მაგალითად, ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში ოფისის გახსნას ხმაური ახლდა, რომელმაც ინტენსიური ხასიათი მიიღო. „ალტ-ინფოს“ იფისთან შეკრებილები აპროტესტებდნენ ოფისის გახსნის დაანონსებას და აცხადებდნენ, რომ „გურიაში „ალტ-ინფო“ ფებს ვერ მოიკიდებს“ (Guria tv, 2022) სწორედ ამის ნიადაგზე ჩამოყალიბდა სამოქალაქო მოძრაობა „თავისუფლებისთვის“. თუმცა ცალკეულ რეგიონებში, მოსახლეობის მხრიდან გამოვლენილი წინააღმდეგობის სიმძლავრე და ინტენსივობა განსხვავებულია. მედიასაშუალებების მიერ გავრცელებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით აღსანიშნავია, რომ წინააღმდეგობის ყველაზე ძლიერი ტალღა ოზურგეთის მუნიციპალიტეტიდან მოდიოდა. რაც შეეხება ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტს, ამ უკანასკნელში „ალტ-ინფომ“ ჯერ კიდევ 2021 წლის მაისიდან ნინოწმინდის ბავშვთა პანსიონში განვითარებული მოვლენების გამო დაიმსახურა კეთილგანწყობა-ულტრანაციონალისტური იდეოლოგიის მატარებელი „ალტ-ინფო“ ნინოწმინდის ბავშვთა პანსიონში არსებული მდგომარეობის სანახავად უფრო ადრე შეუმვეს, მაშინ როცა სახალხო დამცველს ამისთვის საკმაოდ დიდი ღრო დასჭირდა (netgazeti.ge, 2021).

წინამდებარე სტატია აანალიზებს საქართველოს ორ რეგიონში, გურიასა და სამცხე-ჯავახეთში კონსერვატიული მოძრაობის ოფისების გახსნასთან დაკავშირებით არსებულ მოვლენებს.

სტატიის თეორიულ ჩარჩოდ გამოყენებულ იქნა ბრიტანელი სოციალური ფსიქოლოგის ჰენრი თაჯფელის „სოციალური იდენტობის თეორია“, რომელიც ხსნის თუ რა გავლენას ახდენს სოციალური იდენტობის ფორმირება ამა თუ იმ საზოგადოებაში მიმდინარე სოციალურ და პოლიტიკურ პროცესებში ჩართულობაზე. მეთოდოლოგიური თვალსაზრისით, ნაშრომი ეფუძნება თვისებრივ კვლევას, კერძოდ, სიღრმისეული ინტერვიუების მეთოდს და მედიების თვისებრივ კონტენტ-ანალიზს. საკვლევი მედიები და გამოკითხული რესპონდენტები მიზნობრივი შერჩევის საფუძველზე შეირჩნენ.

ჩვენს მიერ ჩატარებული კვლევა ცხადყოფს, რომ რეგიონებში კონსერვატიული მოძრაობის ოფისების გახსნასთან დაკავშირებით მოსახლეობის განსხვავებული დამოკიდებულებები სხვადასხვა ფაქტორით შეიძლება აიხსნას. ეთნიკური უმცირესობით დასახლებულ რეგიონში (სამცხე-ჯავახეთში) ულტრამემარჯვენე, კონსერვატიული იდეოლოგიის მიმართ მიმღებლობა გამოწვეულია ეთნიკური უმცირესობის პოლიტიკური პროცესების მიმართ არდაინტერესებით და მის მიმართ ნიჰილისტური განწყობით. აქ ალტ-ინფოს ოფისების გახსნასთან დაკავშირებით რეზისტენტულობის დაბალი ხარისხი შეიძლება სწორედ ამით აიხსნას.

საკვანძო სიტყვები: რუსეთი, ლიბერალიზმი, ფაშისტები, რადიკალი, ექსტრემიზმი, კონსერვატიზმი, ნაციონალიზმი.

შესავალი

ულტრამემარჯვენე, ძალადობრივი გაერთიანება, „ალტ-ინფო“ საზოგადოებისთვის განსაკუთრებით ცნობილი ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში გახდა. გზა, რომელიც მკვეთრად პროორუსულმა და ანტიდასავლურმა ორგანიზაციამ დაარსების დღიდან დღემდე განვლო დატვირთულია ანტილიბერალური ლოზუნგებით, პროორუსული ორიენტაციის ღიად გამოხატვისა და ძალადობრივი ქმედებების განხორციელებით საქართველოს მოქალაქეები მიმართ. ოფიციალურად, შპს „ალტ-ინფო“ 2019 წლის 28 იანვარს დაფუძნდა, თუმცა მანამდე სოციალური მედიის მონიტორინგის შედეგებზე დაყრდნობით, სამართლიანი არჩევნებისა და დემოკრატიის საერთაშორისო საზოგადოების (ISFED) მიერ გამოვლინდა, რომ მასთან აფილირებული „ფეისბუქ“-გვერდების მეშვეობით „ალტ-ინფო“ 2018 წლის საპრეზიდენტო არჩევნების პერიოდში უკვე ამკვიდრებდა ანტიდემოკრატიულ და ანტილიბერალურ ღირებულებებს საზოგადოებაში. ISFED-ის თანახმად, ამ დროისთვის „ალტ-ინფოს“ მესიჯები მოიცავდა როგორც ანტილიბერალურ, ისე ნაციონალისტურ, ღიად ანტიდასავლურ და ანტისაიმიგრაციო გზავნილებს.¹ დაჯგუფების პრობლემატურობას კიდევ უფრო ამძაფრებს ის გარემოება, რომ სწორედ ამ გაერთიანების ორგანიზების შედეგია 2021 წლის 5 ივლისი, როდესაც ჰომოფობიური მოტივებით მასშტაბური ფიზიკური ძალადობა განხორციელდა ჟურნალისტებსა და ოპერატორებზე, მომხდარს კი ჟურნალისტი- ალექსანდრე ლაშქარავაც ემსხვერპლა. ამ დაჯგუფებამ მედიაპლატფორმიდან მალევე პოლიტიკური პარტიის ფორმატში გადაინაცვლა, რამაც მისი საჯარო დისკურსში მეტი წარმომადგენლობა უზრუნველყო. უფრო კონკრეტულად, 2021 წლის 20 ნოემბერს საზოგადოებისთვის ცნობილი გახდა, რომ „ალტ-ინფომ“ დააფუძნა პოლიტიკური პარტია სახელწოდებით- „კონსერვატიული მოძრაობა“, რის შემდეგაც „ალტ-ინფომ“ მალევე უზრუნველყო ფინანსური რესურსების მობილიზება და საქართველოს რეგიონებში სწრაფი ტემპით ოფისების გახსნა, რასაც საზოგადოებაში არაერთგვაროვანი რეაქცია მოჰყვა. თუ სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში ოფისების გახსნას საზოგადოების მხრიდან წინააღმდეგობა არ მოჰყოლია, გურიაში ამ მოტივით სამოქალაქო მოძრაობა- „თავისუფლებისთვის“ დაფუძნდა, რომელმაც აქტიურობის ძალიან მაღალი მაჩვენებელი გამოვლინა და მთელი ქვეყნის ყურადღების ობიექტივში მალევე მოექცა.

აღსანიშნავია, რომ რუსეთის ფართომასშტაბიანი თავდასხმებისა და საომარი მოქმედებების ფონზე, მაშინ როცა, მთელი საზოგადოების ყურადღება უკრაინაში განვითარებული მოვლენებისკენ იყო მიპყრობილი, „ალტ-ინფოს“ პროორუსული პარტია საქართველოში ერთმანეთის მიყოლებით ხსნიდა

¹ „ალტ-ინფოს“ კოორდინირებული ფარული ოპერაცია Facebook-ზე, (2020) სოციალური მედიის მონიტორინგი <https://www.isfed.ge/geo/sotsialuri-mediis-monitoringi/alt-infos-koordinirebuli-faruli-operatsia-Facebook-ze>

ოფისებს. ფაქტია, რომ რუსეთის ბრძოლის ტაქტიკა ინფორმაციული ეპოქის პირობებში არის ჰიბრიდული ომი. რუსეთის იდეოლოგიასთან და ღირებულებებთან მკვეთრად დაკავშირებული „ალტ-ინფოს“ საქმიანობაც სხვას არაფერს ემსახურება თუ არა ულტრამემარჯვენე იდეოლოგიის გატარებით რუსული ნარატივის გავრცელებასა და საზოგადოებრივ აზრზე გავლენის მოხდენის გზით და რიგი პროპაგანდისტული იარაღის გამოყენებით საზოგადოების დაყოფას პრორუსულ და პროდასავლურ ჯგუფებად.

მოსახლეობის მხრიდან პრორუსული და ძალადობრივი „ალტ-ინფოს“ იდეოლოგიის მიმართ რეზისტენტობით მკვეთრად განსხვავებული ხარისხი კვლევის ინტერესის მთავარი სფეროა.

დემოკრატიის კვლევის ინსტიტუტის 2019 წლის (მაისი-აგვისტო) სოციალური მედიის მონიტორინგის შედეგად, რომელიც მომზადდა პროექტის „ულტრამემარჯვენე ექსტრემიზმისა და ნაციონალიზმის გააზრება და მის წინააღმდეგ ბრძოლა საქართველოში“ - ფარგლებში, გამოიკვეთა, რომ „ალტ-ინფო“ მეტწილად პატრიოტულ ღირებულებებსა და ეთნონაციონალისტურ თემებზე აპელირებს. მოცემული კვლევა ასევე გამოყოფს რამდენიმე ძირითად მიგნებას, მათ შორის არის ისიც, რომ ქართული ულტრამემარჯვენე ჯგუფების რიტორიკა ხასიათდება მკვეთრად ანტიდასავლური და ანტილიბერალური ღირებულებების გავრცელებით, ხოლო სოციალურ და ონლაინ მედიაში მიმდინარე ულტრამემარჯვენე დისკურსი ხასიათდება, ერთი მხრივ, ეთნო- ნაციონალისტური თვისებებით, ხოლო, მეორე მხრივ, მკვეთრად პრორუსული გზავნილებით. კვლევის შედეგად დადგინდა ისიც, რომ მსგავსი ძალადობრივი და ულტრამემარჯვენე გაერთიანებებისთვის თავდასხმის მთავარ სამიზნეს წარმოადგენენ სექსუალური უმცირესობების წარმომადგენლები, მიგრანტები და ლიბერალები.²

ლიტერატურის მიმოხილვა

თანამედროვე გაგებით, პოლიტიკა მოიცავს ყველა იმ იდეოლოგიას, სტრატეგიას თუ აქტივობას, რომლებიც სახელმწიფოს მართვასთან და ამ უკანასკნელის სხვა სახელმწიფოებთან ურთიერთობასთან არის კავშირში. ამ საკითხების სისტემატიზებისთვის ყალიბდება პოლიტიკური იდეოლოგია, რომელიც აღწერს სახელმწიფოს მართვის სტილსა და პოლიტიკური სისტემის შინაგან ბუნებას. პოლიტიკური იდეოლოგია ტრადიციული გაგებით, იყოფა მემარჯვენე და მემარცხენე პოლიტიკურ მიმდინარეობებად. მათგან, მემარჯვენე მიმდინარეობა კონცენტრირდება ტრადიციული ფასეულობების ირგვლივ და უფრო მეტად კონსერვატიულია. ტრადიციულად მემარჯვენეობასთან ასოცირდება ეროვნული ფასეულობებისადმი ერთგულება, ერის და ნაციის უპირატესობის წარმოჩენა. ამის ნათელ მაგალითს წარმოადგენდა იტალიაში ფაშიზმის სახელით წოდებული ულტრამემარჯვენე

² 2019 წლის სოციალური მედიის მონიტორინგის შედეგები (მაისი-აგვისტო), „ულტრამემარჯვენე ექსტრემიზმის და ნაციონალიზმის გააზრება და მის წინააღმდეგ ბრძოლა საქართველოში“ დემოკრატიის კვლევის ინსტიტუტი <http://www.democracyresearch.org/files/4DRI%20-%204%20vis%20angarishi.pdf>

პოლიტიკური იდეოლოგია და გერმანიაში ჰიტლერისეული ნაცისტური იდეოლოგია. აღნიშნული პოლიტიკური იდეოლოგიები უფრო მეტად ხასიათდებიან რადიკალიზმით, ერის თვითმყოფადობის იდეის შენარჩუნებით, ტრადიციების, სინმინდის დაცვითა და რასობრივი და ეროვნული უპირატესობების წარმოჩენით.

ულტრამემარჯვენე ძალების პოლიტიკურ დღის წესრიგში გამოჩენას, ევროპის სხვადასხვა ქვეყანაში, განსხვავებული ფაქტორები განსაზღვრავდა.

მემარჯვენე პოლიტიკური პარტიების წარმატება ომისშემდგომ ევროპაში ძირითადად რამდენიმე ტალღად შეიძლება დაიყოს (ფონ ბეიმე, 1988, 6). მესამე ტალღა, რომელიც დაიწყო 1980-იან წლებში იყო ყველაზე წარმატებული. ულტრამემარჯვენე პარტიებმა მონაწილეობა მიიღეს ავსტრიის, ხორვატიის, ესტონეთის, ფინეთის, იტალიის, ლატვიის, ნიდერლანდების, პოლონეთის, სერბეთის, სლოვაკეთის, შვეიცარიის კოალიციურ მთავრობებში და მათ მხარი დაუჭირეს უმცირესობათა მთავრობებს ბულგარეთში, დანიაში, ნიდერლანდებსა და ნორვეგიაში. (de Lange, 2012; Bustikova, 2014). მიუხედავად იმისა, რომ ისინი ჯერ არ შესულან ეროვნულ მთავრობაში, ეს პარტიები გავლენიანია სხვა მრავალ ქვეყანაში, განსაკუთრებით საფრანგეთში, ბელგიაში (ფლანდრია) და უნგრეთში. ულტრამემარჯვენეების ხელახლა გაჩენამ გამოიწვია შემოთქმვა პოლიტიკური „ისტებლიშმენტის“ სეგმენტებში. მიუხედავად ამ უაღრესად თვალსაჩინო წარმატებებისა და მათ მიერ პროვოცირებული ფართო უსიამოვნებისა, ულტრამემარჯვენე პარტიები რჩება მარგინალურ საარჩევნო ძალად ევროპის უმეტეს ქვეყნებში (Mudde, 2007). აღსანიშნავია, რომ ულტრამემარჯვენე იდეოლოგიები ან რადიკალურია ან ექსტრემისტული.

ულტრამემარჯვენე ძალების აღზევება იწყება 2014 წლიდან. ეს ის პერიოდია, როდესაც ევროპაში იწყება მიგრანტთა კრიზისი. 2015 წელს გერმანიაში იქმნება პარტია- „ალტერნატივა გერმანიისთვის“. მერკელის საიმიგრაციო პოლიტიკის საპირწონედ, ეს პარტია იწყებს აღზევებას გერმანიაში. 2016 წელს არჩევნებში მესამე ადგილზე გავიდა აღნიშნული პარტია. ამდენად, მიგრანტთა მიმართ არსებული სახელისუფლებო პოლიტიკა აღმოჩნდა ამგვარი პარტიის დაარსების წინაპირობა. აქ ჩნდება იდეოლოგიური დილემა- დიდი ლიბერალიზმი იწვევს დიდ ულტრანაციონალიზმს. მსგავსად გერმანიისა, საფრანგეთშიც სწორედ აქ არსებული იმიგრაციული პოლიტიკა გახდა მსგავსი ულტრამემარჯვენე იდეოლოგიის მქონე პარტიის აღზევებისა, რომელსაც სათავეში ლე პენი ედგა.

საქართველოში ნაციონალისტური პოპულიზმის აღმასვლაზე საუბრობს ბიძინა ლეღანიძე სტატიაში- „ნაციონალისტური პოპულიზმის აღზევება საქართველოში: გავლენა ევროპულ ინტეგრაციაზე“. ნაშრომი მიზნად ისახავს, დაადგინოს რამდენად ახდენს გავლენას საქართველოს ევროპულ ინტეგრაციაზე ნაციონალისტური პოპულიზმის მომძლავრება ქვეყნის შიგნით, რაც, თავის მხრივ, ხასიათდება ევროსკეპტიციზმითა და ლიბერალურ-დემოკრატიული ღირებულებების მიმართ წინააღმდეგობის მაღალი ხარისხით. გამომდინარე ამ გარემოებიდან, საინტერესოა, რამდენად იზრდება ნაციონალისტური პოპულიზმის ტალღა საქართველოში და როგორ აისახება იგი საქართველოს ევროკავშირთან დაახლოების პერსპექტივიზე. ქართული პოპულიზტური სპექტრი

შედგება სამი ტიპის აქტორისაგან: პოლიტიკური ჯგუფები, სოციალური ჯგუფები და მედიის აქტორები. „არსებობს მთელი რიგი კარგად ორგანიზებული ჯგუფები, რომლებსაც მარტივად შეუძლიათ ათასობით ადამიანის მობილიზება, მათი განსხვავებული აზრის აკუმულირება და პოპულისტური მოთხოვნების ადვოკატირება“ (Lebanidze, B. 2019). ავტორი გამოყოფს სამ ფუნდამენტურ თემას, რომელიც მსგავსი სახის ჯგუფებისთვის პოპულისტური მესიჯების გავრცელებისთვის ფუნდამენტურ თემებს წარმოადგენს: ანტილიბერალიზმი, ქსენოფობია და ჩუმი ანტიდასავლურობა.

გამომდინარე იქიდან, რომ ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში სულ უფრო და უფრო იზრდება მემარჯვენე ექსტრემისტების რაოდენობა საქართველოში, შესამჩნევად გაიზარდა მათი ხილვადობაც. ბოლო დროს სულ უფრო ხშირია მკვეთრად მემარჯვენე ძალების მიერ პოზიციების დაფიქსირება. საზოგადოდ, მემარჯვენე ექსტრემიზმი შეიძლება ჩაითვალოს სოციალურ მოძრაობად იმდენად, რამდენადაც ის წარმოადგენს ჯგუფებისა და საზიარო იდენტობების მქონე ადამიანების ქსელს, რომელიც ხშირად მიმართავს ისეთ არატრადიციულ მეთოდებს, როგორიც არის ძალადობა. ასეთი ჯგუფების კოლექტიურ იდენტობას კი ფესვები გადგმული აქვს რელიგიაში, ნაციონალიზმში და სხვა მსგავს ასპექტებში. სოციალური მოძრაობის თეორიის მიხედვით, მობილიზაციის დონის ერთ-ერთი მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორი არის სწორედ იმ პოლიტიკურ შესაძლებლობათა მასშტაბი, რომელზეც ხელი მიუწვდებათ უკიდურეს მემარჯვენეებს (Gelashvili, T. 2019).

სტატიის თეორიულ ჩარჩოდ გამოყენებულია ბრიტანელი სოციალური ფსიქოლოგის ჰენრი თაჯფელის „სოციალური იდენტობის თეორია“, რომლის თანახმადაც, ჩვენი სოციალური იდენტობის ნაწილი იმ ჯგუფის წიაღში წარმოიშვება, რომელსაც მივეკუთვნებით. ავტორის თანახმად, სოციალური იდენტობის ფორმირება მოიცავს სამ ძირითად ეტაპს, ესენია: სოციალური კატეგორიზაცია, სოციალური იდენტიფიკაცია და სოციალური შედარება. უფრო კონკრეტულად, ჩვენ ადამიანებს მათი კონკრეტულ კატეგორიებად დაყოფის მიზნით ვაწვებთ იარლიყებს და ასე ვანსხვავებთ ერთმანეთისგან (სოციალური კატეგორიზაცია), ამას მოსდევს სოციალური იდენტიფიკაციის ფაზა, რაც გულისხმობს იმას, რომ ჩვენ საკუთარ თავს მივაკუთვნებთ ზემოხსენებული კატეგორიებიდან ერთ-ერთს, რომელსაც ვუწოდებთ „ჩვენს ჯგუფს“, რის შემდეგაც შევდივართ სოციალური შედარების ფაზაში- ჩვენს ჯგუფს შედარების გზით ვუპირისპირებთ სხვა ჯგუფს, რის შედეგადაც იზრდება საკუთარ ჯგუფთან სიახლოვის აღქმა, ჩნდება განცდა, რომ შენი ჯგუფი საუკეთესოა, რასაც პიროვნებისთვის მეტი კომფორტი მოაქვს (Tajfel, 1978). საინტერესოა, რომ უმცირესობათა იდენტობები ასოცირდება პოლიტიკური ჩართულობის ან ქცევის ფორმებთანაც (Martinovic & Verkuyten, 2014). აღნიშნულ კვლევასთან თუ გავაუვლებთ პარალელს, უნდა აღინიშნოს, რომ ეთნიკურ უმცირესობებს, ქართულ სახელწიფოსთან, იდენტობა აქვთ მოქალაქეობიდან და არა ეთნიკურობიდან გამომდინარე. ულტრამემარჯვენე იდეოლოგიისადმი ნიჰილისტური დამოკიდებულება აიხსნება იმით, რომ ამ იდეოლოგიის თანახმად წამყვანია ეთნიკურობა და არა „პოლიტიკური ქართველობა“.

აღსანიშნავია, რომ მედიების თვისებრივი კონტენტ-ანალიზის შესასწავლად გამოყენებულ იქნა ნორმან ფერკლოუს ტრანსდისციპლინური მიდგომა. ამ მიდგომის თანახმად, დისკურსის კრიტიკული

ანალიზის ფოკუსია ურთიერთკავშირის დადგენა დისკურსსა და სოციალური სტრუქტურის ისეთ ელემენტებს შორის, როგორებიცაა: ძალაუფლებრივი ასიმეტრია, იდეოლოგია, სოციალური ინსტიტუტები, სოციალური იდენტობები და სხვა. დისკურსის ანალიზს სხვადასხვა `სემიოტიკურ მოდალობასთან აქვს საქმე, რომელთაგან ენა ერთ-ერთია. ფერკლოუ მიიჩნევს, რომ სოციალური ურთიერთობები, ძალაუფლება, ინსტიტუტები, რწმენები და ღირებულებები, გარკვეულწილად, სემიოტიკურია და დისკურსის კრიტიკულმა ანალიზმა სწორედ სემიოტიკურ და სხვა სოციალურ ელემენტებს შორის კავშირები უნდა იკვლიოს. ამ მიზნით მან ტრანსდისციპლინური მიდგომა უნდა გამოიყენოს, რომლის ნიმუშად ავტორს მისი `კულტურული პოლიტიკური ეკონომიკა მოჰყავს. ფერკლოუ მის მეთოდოლოგიაში ოთხ ძირითად ეტაპს გამოყოფს: 1. სოციალურ პრობლემაზე (“social wrong”) ფოკუსი, მისი სემიოტიკური ასპექტების ანალიზი; 2. იმ წინააღმდეგობის გამოვლენა, რაც ხელს უშლის ამ სოციალური პრობლემის გადაჭრას; 3. კრიტიკული რეფლექსია იმაზე, თუ სოციალურ სისტემას თავად ხომ არ სჭირდება ეს სოციალური პრობლემა; 4. არსებული წინააღმდეგობის გადალახვის გზების შემუშავება. სოციალური პრობლემა სოციალური სისტემის იმ ასპექტებს გულისხმობს, რაც მოქალაქეებისთვის საზიანოა და მხოლოდ სისტემის ფუნდამენტური ცვლილების შედეგად აღმოიფხვრება. მისი მაგალითებია სიღარიბე, რასიზმი, უთანასწორობის სხვადასხვა ფორმები, სხვადასხვა სახის თავისუფლების შეზღუდვა და ა.შ (წულაძე, 2020).

მეთოდოლოგია

კვლევა მიზნად ისახავდა შეგვესწავლა, პრორუსული „ალტ-ინფოს“ ოფისების გახსნასთან დაკავშირებით საზოგადოებისგან წამოსული წინააღმდეგობის ფორმები გურიისა და სამცხე-ჯავახეთის ყველა მუნიციპალიტეტის მაგალითზე (შედარებითი ანალიზი). საკვლევი ამოცანები მდგომარეობს იმის დადგენაში თუ:

1. როგორ შეხვდა ორივე რეგიონის მუნიციპალიტეტებში „ალტ-ინფოს“ ოფისის გახსნას მოსახლეობა;
2. აგვეხსნა, ორივე რეგიონში მოსახლეობის ეთნიკური, რელიგიური, ენობრივი განსხვავებულობის საფუძველზე, პრორუსული, ძალადობრივი და პროპაგანდისტული მოძრაობის ოფისების დამკვიდრების სცენარები;

კვლევით ჰიპოთეზას წარმოადგენდა მოსაზრება იმის შესახებ, რომ ეთნიკურად, რელიგიურად და ენობრივად დივერსიფიცირებული მუნიციპალიტეტების მოსახლეობაში შეინიშნება რეზისტენტულობის დაბალი ხარისხი „ალტ-ინფოს“ პროპაგანდისტული ნარატივის მიმართ.

დამოუკიდებელი ცვლადი: ეთნიკურად, რელიგიურად და ენობრივად დივერსიფიცირებული მუნიციპალიტეტების მოსახლეობა;

დამოკიდებული ცვლადი: რეზისტენტულობის დაბალი ხარისხი „ალტ-ინფოს“ პროპაგანდისტული ნარატივის მიმართ;

საკვლევი კითხვიდან გამომდინარე, გვსურდა დაგვედგინა თუ რა კავშირია ეთნიკურ, რელიგიურ, ენობრივ განსხვავებულობასა და „ალტ-ინფოს“ ანტიდასავლური განწყობების მქონე პარტიის ოფისების გახსნისადმი რეზისტენტულობის ხარისხს შორის. აღნიშნული მიზნიდან გამომდინარე, დასახული ამოცანების ფარგლებში, თვისებრივი სოციოლოგიური კვლევის მეთოდების (სიღრმისეული ინტერვიუები დარგის ექსპერტებთან, „ალტ-ინფოს“ მომხრე/ მოწინააღმდეგეებთან და ონლაინ და ტელემედიების თვისებრივი კონტენტ-ანალიზი) გამოყენებით, შევისწავლეთ თუ რა განაპირობებდა აღნიშნულ ორივე რეგიონში „ალტ-ინფოს“ ოფისების გახსნასთან დაკავშირებით საზოგადოების განსხვავებულ განწყობებს. ამას გარდა, გავყვანივთ არასამთავრობო ორგანიზაციების მიერ გამოქვეყნებული კვლევის ანგარიშებს, რომლებიც მსგავს თემატიკაზეა შესრულებული.

საკვლევი საკითხის სიღრმისეულად შესწავლის მიზნით, გამოყენებულ იქნა თვისებრივი სოციოლოგიური კვლევის მეთოდები. ჩატარდა 3 სიღრმისეული ინტერვიუ დარგის ექსპერტებთან. სიღრმისეული ინტერვიუების დახმარებით, დარგის ექსპერტებმა ყურადღება გაამახვილეს თუ რა ურთიერთმიმართება შეიძლება არსებობდეს ეთნიკურად, რელიგიურად, ენობრივად მრავალფეროვან მუნიციპალიტეტებში გამოვლენილ განწყობებსა და „ალტ-ინფოს“ ოფისების გახსნასთან დაკავშირებით. ასევე, ჩატარდა 9 სიღრმისეული ინტერვიუ შერჩეულ მუნიციპალიტეტებში იმ ადამიანებთან, რომლებმაც გააპროტესტეს და მხარი დაუჭირეს „ალტ-ინფოს“ ოფისის გახსნას. კვლევაში მონაწილეობა მიიღო გურიის რეგიონიდან სამოქალაქო მოძრაობა - „თავისუფლებისთვის“ დამფუძნებლებმა და იმ აქტივისტებმა, რომლებიც აქტიურად აპროტესტებდნენ ან მხარს უჭერდნენ კონსერვატიული მოძრაობის ოფისის გახსნას საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში. გარდა ამისა, საკითხის სიღრმისეულად შესწავლის მიზნით, საკვლევი პერიოდში შესწავლილ იქნა ონლაინ და ტელემედიები თვისებრივი კონტენტ-ანალიზის მეთოდის გამოყენებით. აღნიშნული დაგვეხმარა განგვესაზღვრა, თავის მხრივ, მედიაში როგორ ვრცელდებოდა და შექდებოდა რეგიონებში „ალტ-ინფოს“ ოფისების გახსნასთან დაკავშირებით განვითარებული მოვლენები და ამასთან, რა ძირითადი ცნებებით მოიხსენიებდნენ ეს მედიები „ალტ-ინფოს“.

კვლევის ფარგლებში მივმართეთ არაალბათური შერჩევის ერთ-ერთ სახეს- მიზნობრივ შერჩევას, რომლის საფუძველზეც შევარჩიეთ დარგის ექსპერტები: საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტის (GIP) ანალიტიკოსი, CRRC- სპეციალისტი და მკვლევარი, ულტრამემარჯვენე პოლიტიკური პარტიების მკვლევრები. ონლაინ და ტელემედიების შერჩევისას კი, თვისებრივი კონტენტ-ანალიზის მეთოდის გამოყენებით, შესწავლილ იქნა, როგორც ანტილიბერალური, პრორუსული („საქინფორმი“ და „საქართველო და მსოფლიო“) და შედარებით პროდასავლური („ნეტგაზეთი“, „პუბლიკა“, „რადიო თავისუფლება“) ონლაინ მედიები, ასევე შემდეგი ტელემედიები: „ალტ-ინფო“, „იმედი ტვ“ და „მთავარი არხი“. ონლაინ და ტელემედიების კვლევით პერიოდს წარმოადგენდა 1-ლი თებერვალი- 31 მარტი. რაც შეეხება კვლევის შეზღუდვას, აღსანიშნავია, რომ კვლევაში ვერ დაითვარა სამცხე-ჯავახეთში არსებული ყველა რაიონი და ამასთან, სამცხე-ჯავახეთში, „ალტ-ინფოს“ მომხრეებთან ვერ ჩაიწერა ინტერვიუები, რადგან ვერ მოხერხდა მათი ინტერვიუზე დათანხმება.

ოფისებრივი კონტენტ-ანალიზის შედეგები

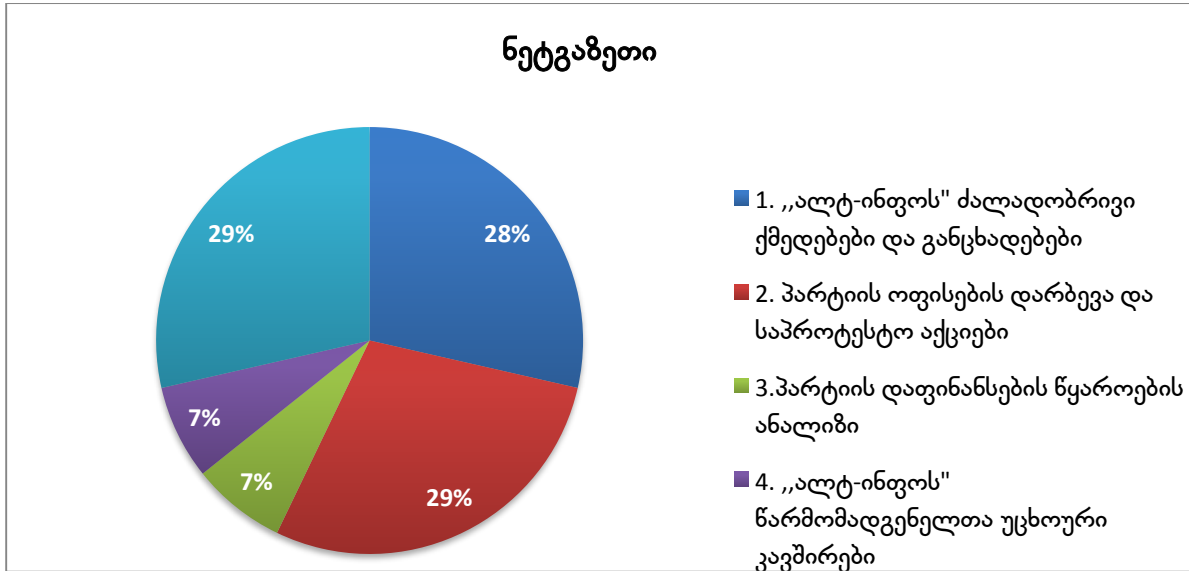
1.1 ონლაინ მედიების კონტენტ-ანალიზი

კვლევაში მონაწილე ანტილიბერალურ, პრორუსულ და პროდასავლურ ონლაინ მედიებში აღნიშნულ თემატიკაზე სტატიები განსხვავებული რაოდენობით და შინაარსით გადმოიყვანა. უფრო კონკრეტულად კი, შეინიშნებოდა განსხვავებული დისკურსი შედარებით პროდასავლურ ონლაინმედიებსა („ნეტგაზეთი“, „პუბლიკა“, „რადიო თავისუფლება“) და პრორუსულ („საქინფორმი“ და „საქართველო და მსოფლიო“) ონლაინ მედიებს შორის. აღნიშნული კვლევის ფარგლებში თითოეული ონლაინ მედია გაანალიზდა ცალკე-ცალკე.

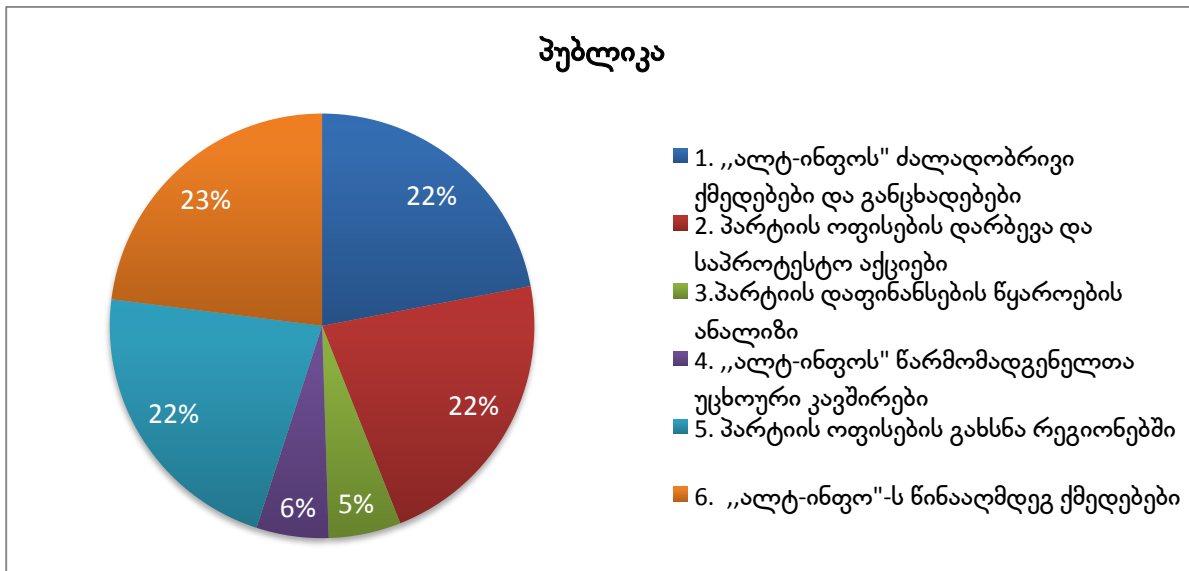
ნეტგაზეთში, კვლევის პერიოდის განმავლობაში, სულ 1000-ზე მეტი სტატია მომზადდა. ალტ-ინფოს ოფისების გახსნასთან დაკავშირებით კი მხოლოდ 25 სტატია დაინერა. უნდა აღინიშნოს, რომ აღნიშნულ თემაზე მომზადებული სტატიების ძირითადი ნაწილი ეხებოდა „ალტ-ინფოს“ „ხელის ბიჭების“ ძალადობრივი ქმედებების აღწერას საქართველოს სხვადასხვა რაიონში. ასევე, მომზადებული სტატიების 25% ეხებოდა კონსერვატიული მოძრაობის პარტიის ოფისების დარბევის შემთხვევებს და სხვადასხვა რეგიონში ოფისების გახსნასთან დაკავშირებით მოსახლეობის მხრიდან განეულ წინააღმდეგობის ფორმებს. აღნიშნულ ონლაინმედიაში გამოქვეყნებული სტატიების დანარჩენ ნაწილში ყურადღება გამახვილდა პარტიის დაფინანსების წყაროების ანალიზზე, „ალტ-ინფოს“ წარმომადგენელთა უცხოური კავშირების კვლევასა და კონსერვატიული მოძრაობის მიერ ოფისების გახსნასთან დაკავშირებულ ნიუსებზე. რაც შეეხება კვლევაში ჩართულ სხვა პროდასავლურ ონლაინ მედიებს, უნდა აღინიშნოს, რომ „პუბლიკასა“ და „რადიო თავისუფლებაშიც“ დაახლოებით იგივე რაოდენობის ნიუსები იწერებოდა „ალტ-ინფოს“ შესახებ. მომზადებული სტატიების შინაარსშიც შეინიშნებოდა მსგავსება, რაც ძირითადად გულისხმობდა „ალტ-ინფოს“ წარმომადგენელთა ძალადობრივი ქმედებების აღწერას, რეგიონებში პარტიის ოფისების გახსნასთან დაკავშირებით მოსახლეობის მხრიდან მოწყობილ საპროტესტო აქციებსა და პარტიის დაფინანსების წყაროების ანალიზს. კვლევაში ყურადღება გამახვილდა იმაზეც თუ რა ლექსიკით (Wording) მოიხსენიებდა ზემოაღნიშნული, შედარებით პროდასავლური, ლიბერალური ონლაინმედიები მედიასაშუალება „ალტ-ინფოს“ და კონსერვატიულ მოძრაობას. აღნიშნულ თემაზე მომზადებული სტატიების უმრავლესობაში „ალტ-ინფო“ მოხსენიებული იყო როგორც „ექსტრემისტული“, „პროპუტინისტური“, „პრორუსული“, „კომოტობური“, „ანტიდასავლური და რადიკალური დაჯგუფება“, „ლიად პრორუსული პარტია“, „პუტინის ხელის ბიჭები“ და „ნეონაციისტები“.

საყურადღებოა, რომ კვლევაში ჩართულ პრორუსულ ონლაინმედიებში- „საქინფორმი“ და „საქართველო და მსოფლიო“ აღნიშნულ თემაზე არ მომზადებულა სტატია. ერთადერთი სტატია, რომელიც „საქინფორმზე“, კვლევის პერიოდში გამოქვეყნდა, ეხებოდა „ალტ-ინფოს“ ოფისების დარბევის სცენარების აღწერას და მეტიც, „ალტ-ინფოს“ და მის კონსერვატიულ პარტიას არ

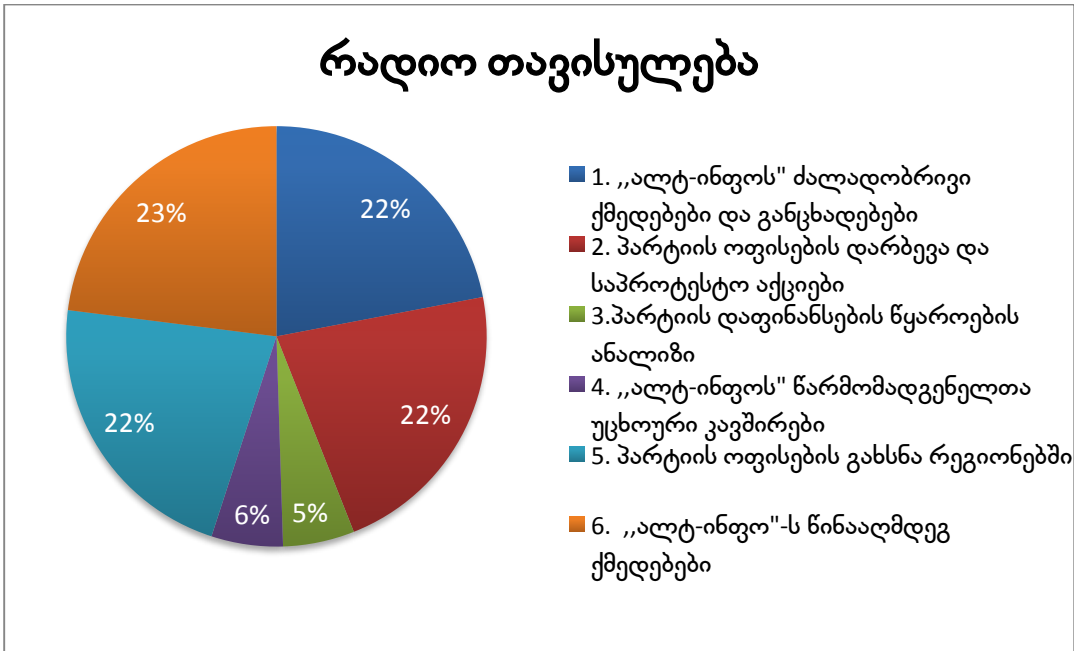
გადმოსცემს იმ შესატყვისით, როგორებიცაა მოიხსენიებენ ზემოხსენებული, შედარებით პროდასავლური, ონლაინ მედიები.

დიაგრამა № 1: „ნეტგაზეთის“ მიერ სულ შესრულებული სტატიების რაოდენობა- 1088 სტატია; აღნიშნულ თემაზე შესრულებული სტატიების რაოდენობა- 25

დიაგრამა №2: „პუბლიკას“ მიერ სულ შესრულებული სტატიების რაოდენობა- 1488 სტატია; აღნიშნულ თემაზე შესრულებული სტატიების რაოდენობა- 40

დიაგრამა №3: „რადიო თავისუფლების“ მიერ სულ შესრულებული სტატიების რაოდენობა - 1653 სტატია; აღნიშნულ თემაზე შესრულებული სტატიების რაოდენობა - 18

1.2 ტელემედიების კონტენტ-ანალიზი

ონლაინმედიების შესწავლის პარალელურად, კვლევის ფარგლებში შესწავლილ იქნა პროსახელისუფლებო, პროოპოზიციური ტელემედიები. უფრო კონკრეტულად, კვლევით განისაზღვრა „იმედის“, „მთავარი არხისა“ და „ალტ-ინფოს“ მთავარ გამოშვებებში გასულ სიუჟეტებში როგორ იყო გადმოცემული „ალტ-ინფოს“ ოფისების გახსნასთან დაკავშირებული ნიუსები. ამით ჩვენ განვსაზღვრეთ ის ძირითადი მარკერები, რომლებსაც აღნიშნული ტელემედიები გამოკვეთდნენ ამ თემასთან დაკავშირებით. უნდა აღინიშნოს, რომ მკვეთრად პროოპოზიციური ტელემედია „მთავარი არხი“ არ ერიდებოდა და ძალიან აქტიურად აშუქებდა აღნიშნულ თემაზე ნიუსებს. ამ არხზე გაშვებული სიუჟეტების უდიდესი ნაწილი ეხებოდა „ალტ-ინფოს“ რუსული სერვერების საკითხს, რუსეთ-უკრაინის ომის დაწყების შემდეგ. სანცის ეტაპზე, დროებით გათიშულ „ალტ-ინფოს“ მაუნცებლობის საკითხსა და კონსერვატიული მოძრაობის ძალადობრივი ქმედებების ჩვენებას, „მთავარი არხის“ ჟურნალისტზე თავდასხმის მაგალითზე. აღსანიშნავია, რომ „მთავარი არხი“ „ალტ-ინფოს“ პირდაპირ მოიხსენიებდა როგორც „პრორუსული“, „ძალადობრივი“, „პრორუსი მოძალადეები“, „რადიკალური ჯგუფი“.

„მთავარი არხისგან“ განსხვავებით, ასეთი დისკურსით არ ხასიათდებოდა პროსახელისუფლებო მედია „იმედი TV“. კვლევაში შესწავლილ სიუჟეტებში ძირითადად შეინიშნებოდა ნეიტრალური, შეფარვითი პოზიციის დაჭერა აღნიშნულ თემასთან დაკავშირებით. სწორედ ამიტომ, „იმედი“ გასულ სიუჟეტებში ალტ-ინფოს მოიხსენიებდა როგორც: „ალტ-ინფო“, „კონსერვატიული მოძრაობა“ „ალტ-ინფოს პარტია“ და არ უმატებდა მას წინ რაიმე სხვა ზედსართავ სახელს.

რაც შეეხება უშუალოდ მედიასაშუალება „ალტ-ინფოს“ ეთერში გასულ გადაცემებში ჩადებულ შინაარსს, უნდა აღინიშნოს, რომ რუსეთ-უკრაინის ომის თემატიკა იყო ერთ-ერთი მთავარი მარკერი, რომელიც ფაქტობრივად, კვალად გასდევდა „ალტ-ინფოს“ წარმომადგენელთა იდეოლოგიური შეხედულებების დაფიქსირებას. უფრო კონკრეტულად კი, გადაცემა „ალტერნატიული ხედვის“ გაშვებისას, მოწვეულ სტუმართა უდიდესი ნაწილი ყურადღებას ამახვილებდა ომის დასრულების შესაძლო სცენარებსა და უკრაინული მხარისა და დასავლეთის უუნარობაზე. ამასთან, აღნიშნულ ტელემედიაში შეინიშნება მკვეთრად გამოხატული ანტილიბერალური, ანტიდასავლური და პრორუსული დისკურსი. გაშვებულ სიუჟეტებში ყურადღება იყო გამახვილებული კონსერვატიული მოძრაობის ოფისების გახსნისა და რეგიონებში კონსერვატიული იდეოლოგიის გაძლიერების აუცილებლობაზე. გადაცემებში მოწვეულ სტუმართა უმრავლესობა კი ხასიათდებოდა მსგავსი ლექსიკით: „წარსულში დარჩენილი ლიბერალები“, „ცრულიბერალები“, „სინდისის ბიჭები“.

ექსპერტული ინტერვიუების შედეგები

კვლევა ითვალისწინებდა ექსპერტებთან სიღრმისეული ინტერვიუს ჩატარებასაც. დარგის ექსპერტებმა ინტერვიუებში ყურადღება გაამახვილეს რამდენიმე ძირითად თემატურ ასპექტზე. მათ შორის აღსანიშნავია: „ალტ-ინფოს“ მიერ საქართველოს რეგიონებში ოფისების გახსნის მიზნები, კონსერვატიული მოძრაობის როლი ქართულ პოლიტიკურ დღის წესრიგში, „ალტ-ინფოს“ საქმიანობის შედარება სხვა ქართული ულტრამემარჯვენე პოლიტიკურ პარტიების არჩევნების შედეგებთან და რეგიონების მოსახლეობაში „ალტ-ინფოსადმი“ არსებული განსხვავებული დამოკიდებულებების განმაპირობებელი მიზეზების გამოკვეთა.

თავდაპირველად ყურადღება გამახვილდა „ალტ-ინფოს“ კონსერვატიული მოძრაობის გააქტიურების ძირითად მიზეზებზე. დარგის ექსპერტების უმრავლესობა მიიჩნევს, რომ კონსერვატიული მოძრაობის გაძლიერებასა და მის დამკვიდრებაზე საუბარი ნაჩქარევია, რადგან საჯარო დისკურსში წარმოდგენა არ ნიშნავს იმას, რომ პოლიტიკურ ველზე მას მნიშველოვანი გავლენა აქვთ მოპოვებული. აქ მათ ხაზი გაუსვეს, 2021 წლის საქართველოს ადგილობრივი თვითმართველობის არჩევნებს, სადაც აღნიშნულმა პარტიამ ძალიან დაბალი, დაახლოებით ამომრჩეველთა ხმების 1% მიიღო. მეტიც, კონსერვატიული მოძრაობის მიერ მკვეთრად გამოხატული ნაციონალისტური, ევროსკეპტიკური და პრორუსული კენ გადახრილი შეხედულებები განსაკუთრებით გაძლიერდა იქამდე არსებული ულტრამემარჯვენე, კონსერვატიული იდეოლოგიის მქონე პარტიების დასუსტების ფონზე.

ალტ-ინფოს კონსერვატიული მოძრაობის მიერ რეგიონებში ოფისების გახსნას დარგის ექსპერტები განსხვავებულად ხსნიან. აქ ისინი ყურადღებას ამახვილებენ იმაზე, რომ საქართველოს მასშტაბით ოფისების გახსნა ძირითადად უკავშირდება მათი დაფინანსების წყაროებს. ფინანსური მხარდაჭერა, რომელიც სხვადასხვა, არაპირდაპირი თუ პირდაპირი გზებით მოდის ქართული ისეთი პარტიებისკენ ან საზოგადოებრივი ჯგუფებისკენ, რომლებიც, როგორც წესი უფრო მიდრეკილი ან ცალსახად,

გაცხადებულად პრორუსული ძალები არიან, მათ საშუალებას აძლევს უფრო მეტად გააქტიურებისთვის და მოსახლეობასთან კომუნიკაციისთვის. ექსპერტები ხაზს უსვამენ ასევე ქართული საზოგადოების კონსერვატიულ ხასიათს და მიიჩნევენ, რომ ქართული საზოგადოება უფრო მეტად კონსერვატიულია, ვიდრე ლიბერალური და თუ ის პირობითად ავლენს თავის დადებით პოზიციებს ევროინტეგრაციის, ევროატლანტიკური ინტეგრაციის მიმართ, მისთვის აქ ძალიან მნიშვნელოვანი არის ხოლმე უფრო მეტად ეკონომიკის და უსაფრთხოების მიმართულებით ბენეფიტები, ვიდრე კულტურული ასპექტები. კულტურულ ასპექტში ხშირად ქართული საზოგადოება მაინც ავლენს კონსერვატიულ ხასიათს. ამას ძალიან კარგად იყენებს თავის სასარგებლოდ მასების მობილიზების თვალსაზრისით მსგავსი ტიპის ჯგუფები- „განწყობები, რომლებიც ქართულ საზოგადოებაში არსებობს შეიძლება პირდაპირ პრორუსული არ იყოს, მაგრამ მათი მობილიზება ისევ მოხდეს ამ ჯგუფების მიმართ, რომ არაპირდაპირად და ხშირ შემთხვევაში პირდაპირაც მოემსახუროს სწორედ ამ პრორუსულ და რუსეთის მიერ შემოტანილ ნარატივს“. (საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტის მკვლევარი, 2022).

ექსპერტები ასევე აღნიშნავენ, რომ ასეთი დაჯგუფების შეხედულებათა და ქმედებათა ლეგიტიმაციის საკითხიც, თავის მხრივ, ერთ-ერთ მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს იმ ფონზე, როდესაც სახელისუფლებო პარტიის წარმომადგენლები მკვეთრად არ უპირისპირდებიან მათ. აქ მათ 5 ივლისის საქმე გაიხსენეს და პრემიერ-მინისტრის განცხადებებიც, რომლებმაც, მათი აზრით, წაახალისა და პოლიტიკური ლეგიტიმაცია შესძინა მსგავსი ძალადობრივი დაჯგუფებების თავისუფალ მოქმედებას. ეს მათი აზრით, შეიძლება აიხსნას, მმართველი პარტიის მიერ, პოტენციური ამომრჩევლების არდაკარგვის მიზნით წინა მმართველი ძალისგან განსხვავებული, შედარებით ლიბერალური პოლიტიკის გატარებით.

უშუალოდ კვლევის მთავარ კითხვასთან დაკავშირებით, თუ როგორ შეიძლება ავსხნათ საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში ალტ-ინფოს ოფისების გახსნასთან დაკავშირებით მოსახლეობაში გაჩენილი არაერთგვაროვანი, ერთმანეთისგან მკვეთრად განსხვავებული დამოკიდებულება, დარგის ექსპერტები რამდენიმე ძირითად მიზეზს ასახელებენ. უპირველეს ყოვლისა, აღსანიშნავია, რომ მათი აზრით, რეგიონებში როგორც წესი პოლარიზაციის ხარისხი ბევრად უფრო მაღალია სხვა პარტიულ დაპირისპირებასთან შედარებითაც, ვიდრე ცენტრში. ეს, პირველ რიგში, განპირობებულია იმით, რომ რეგიონებში ბევრად უფრო მძლავრად ეჭახება ერთმანეთს განათლების სხვადასხვა დონის საზოგადოებები, ანუ ადგილზე მყოფი რურალური მოსახლეობა, რომლისთვისაც შეიძლება არ იყოს დიდი ინტერესის საგანი ქვეყნის გეოპოლიტიკური თუ ეკონომიკური მდგომარეობა. ამავდროულად მათ გამოკვეთეს რეგიონებში ადამიანების საქმიანობის ტიპიც. უფრო კონკრეტულად კი, მოსახლეობის რურალური სეგმენტი, რომლისთვისაც შეიძლება ბევრად უფრო სენსიტიური იყოს ის საკითხები, რაზეც „ალტ-ინფო“ და მისი მსგავსი ძალები აკეთებენ აქცენტს, მაგალითად, რუსული ბაზარი, რომელიც არის ბევრად სწრაფი, ნაცნობი, ხელმისაწვდომი და ძალიან მარტივი გამდიდრების საშუალება.

რაც შეეხება უშუალოდ აღნიშნულ რეგიონებში (გურია და სამცხე-ჯავახეთი) „ალტ-ინფოსადმი“ განსხვავებულ დამოკიდებულებებს, ექსპერტებმა რამდენიმე ძირითადი ფაქტორი დაასახლეს. უპირველეს ყოვლისა, აქ საყურადღებოა ამ რეგიონებში მცხოვრები მოსახლეობის ჰომოგენურობის საკითხი. გურია მეტ-ნაკლებად ჰომოგენურია ეთნიკური წარმომავლობის თვალსაზრისით, სამცხე-ჯავახეთი არა. ვინაიდან, ეთნიკური უმცირესობები ნაკლებად ინტეგრირებულები არიან ქართულ სოციალურ-პოლიტიკურ და სხვა სფეროში, შესაბამისად ნაკლებად არიან იმ საჯარო დისკურსის ნაწილი, რომელიც ან მკვეთრად პროდასავლურია ან მკვეთრად ანტირუსული, რაც შეიძლება გამოიხატებოდეს იმაში, რომ მათ აქვთ მკვეთრი კავშირი იმ სახელმწიფოსთან, საიდანაც არიან წარმომავლობით. ასევე, ეთნიკური უმცირესობები საქართველოში ბევრად უფრო ხშირად უყურებენ რუსულ ტელეარხებს, ვიდრე ქართველები. ამდენად, მათი აზრით, ეთნიკური უმცირესობები აქ უფრო მეტად მონყვლადები არიან თუნდაც რუსული და ანტიევროპული ნარატივების მიმართ. ექსპერტების აზრით, სწორედ ამ ფაქტორებით შეიძლება ავსხნათ სამცხე-ჯავახეთში, ეთნიკურად დასახლებულ რეგიონში, „ალტ-ინფოსადმი“ ნაკლები წინააღმდეგობა.

„ალტ-ინფოს“ მომხრეთა და მოწინააღმდეგეთა შეხედულებები(გურიის რეგიონის მაგალითზე)

გურიის რეგიონში „ალტ-ინფოს“ მომხრეთა მთავარი არგუმენტი მდგომარეობს ულტრამემარჯვენე დაჯგუფების ძალადობრივი მიდრეკილებებისგან მომდინარე საფრთხის ფუნდამენტურ აღქმაში, რისი აღკვეთაც გურიის მკვიდრთა აზრით, მათი მოვალეობაა:

„რეალური ვახდა ის საფრთხე, რომ ჩვენი ქვეყანა შეიძლება აღმოჩნდეს ისევ რუსეთის იმპერიის ქვეშ და რკინის ფარდის აქეთ, რაც დამანგრეველია ჩვენთვის. ამდენად, მე საფრთხე აღვიქვი, როგორც რეალობად“ (მამრ, სამოქალაქო აქტივისტი, გურია-ობურგეთი).

ინტერვიუების შედეგად დადგინდა ისიც, რომ „ალტ-ინფოს“ ოფისების გახსნასთან დაკავშირებული წინააღმდეგობის მაღალი ხარისხი განპირობებულია მოსახლეობაში რუსეთის- როგორც საბჭოთა კავშირის უშუალო მემკვიდრის მიმართ არსებული იდეოლოგიური წინააღმდეგობით და მიუღებლობით:

“ვერ ვიტან ნენა, დაბადებიდან ვერ ვიტან. ვასწავლი ისტორიასა და სამოქალაქო განათლებას. სისხლში და ხორცში მექვს რუსული იმპერიის სიძულვილი და ნებისმიერი რუსოფილური გამოვლინება. სანამ პირში სული მიდვას და შემოიძლია, ჩემს მეგობრებთან ერთად, გასაკეთებელს ვაგაკეთებ და ქვეყანას არ ჩავაბარებთ რუსეთს.“ (მდედრ, სამოქალაქო აქტივისტი, გურია-ობურგეთი)

კვლევისთვის საინტერესო გამოდგა სამოქალაქო მოძრაობა- “თავისუფლებისთვის” წევრებთან ინტერვიუ, რადგან მათ საუბარში გამოიკვეთა ის ძირითადი გარემოებები, რამაც ამ ადამიანებს სამოქალაქო მოძრაობის ჩამოყალიბებისა და პროტესტისკენ უბიძგა. როგორც ინტერვიუდან ირკვევა, „ალტ-ინფოს“ წინააღმდეგ ბრძოლის მთავარი მოტივი ქვეყნის შიგნით რუსეთისგან მომდინარე ამკარა საფრთხეა, რაც დაუშვებელია ვინროპარტიულ ინტერესებს გადაჰყვეს.

„ჩვენი მოძრაობა მიმართულია იმისკენ, რომ მოქალაქეებს დაანახოს ამ პროორუსული დაჯგუფების გაძლიერების საფრთხე. ამიტომ ჩემი აზრით, ეს ვინრო პოლიტიკური და პარტიული ნარატივები შესაძლოა შიდაპოლიტიკაში მნიშვნელოვანი იყოს, თუმცა ახლა ამის დრო არაა“ (მამრ, სამოქალაქო აქტივისტი, გურია- ლანჩხუთი).

გურიის რეგიონში “ალტ-ინფოს” მომხრეთა მთავარი არგუმენტები გამომდინარეობს ამ გაერთიანების საქმიანობის პატრიოტული ფასადით, ენისა და სარწმუნოების დაცვის მოტივით, რაც საზოგადოების განსაზღვრული ფენებისთვის მისაღებია:

“ალტ-ინფო“ პატივს სცემს ნამდვილ ქართულ, ქრისტიანულ ღირებულებებს, მე მხარს ვუჭერ იმას, რაც ჩვენი ქვეყნისთვის არის კარგი და არა ლიბერალური სამყაროსთვის. რა არის ლიბერალიზმი? ჩვენი ეკლესიის, სახელმწიფოს, ენის, ჩვენი ქართული ტრადიციების უგულებელყოფა, ეს არის მათი ლიბერალიზმი” (მამრ, „ალტ-ინფოს“ მოხმრე, გურია- ჩოხატაური)

„ჩვენ კავკასიელი ხალხი ვართ, ქართულ ფუძემ ვერ გაიხარებენ გეიაქტივისტები, ლიბერალები, სახელმწიფოს მოლაპარაკეები. ჩვენ ქართველები ვართ და ეს ყველაფერს ამბობს“ (მდედრ, „ალტ-ინფოს“ მომხრე, გურია-ოზურგეთი)

ამ რეგიონის მაგალითზე გამოიკვეთა ისიც, რომ რესპონდენტთა ნაწილი “ალტ-ინფოს” მიმართ მხარდაჭერას ამართლებს დასავლეთისადმი ფრუსტრაციით, რაც დასავლური სამყაროს არასანდობაზე მიუთითებს და დღის წესრიგში აყენებს რუსეთთან დიალოგის აუცილებლობას.

„ომმა გამოავლინა, რომ დასავლეთი რეალურად „არ მუშაობს“ და მათთან თანამშრომლობა თავის მოტყუებაა, ამის მაგალითია გაუბედურებული უკრაინა და ევროპა, რომელიც სდუმს. რუსეთთან ლაპარაკია საჭირო, ჩვენ პატარა ერი ვართ, სხვა გზა არ გვაქვს და ეს უნდა გავიაზროთ“ (მამრ, „ალტ-ინფოს“ მომხრე, გურია- ლანჩხუთი)

“ალტ-ინფოს” მომხრეთა და მონინალმდეგეთა შეხედულებები(სამცხე- ჯავახეთის რეგიონის მაგალითზე)

როგორც კვლევის ლიმიტშია აღნიშნული, სამცხე-ჯავახეთი კვლევისთვის პრობლემატურ რეგიონს წარმოადგენდა იმ გაგებით, რომ ვერ მოხერხდა ამ რეგიონის მკვიდრი მოსახლეობის სრულად დაფარვა. მიუხედავად ამისა, ინტერვიუს ჩაწერა მოხერხდა ალტ-ინფოს მონინალმდეგე ერთ რესპონდენტთან, რომლის აზრითაც, რეზისტენტობის დაბალი ხარისხი სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში განპირობებულია ინფორმირებულების დაბალი დონით და ე.წ “ჩაკეტილი საზოგადოებით”.

„ჩვენი საზოგადოება ჩაკეტილი საზოგადოებაა, სადაც ადამიანებში არ არსებობს განწყობა, რომელიც უბიძგებთ აქციებში მონაწილეობისკენ, ამდენად ეთნიკურ უმცირესობაში, როგორც წესი, პროტესტი არ არსებობს“ (მამრ, სამოქალაქო აქტივისტი, ნინოზინდა-სამცხე-ჯავახეთი)

დასკვნა

კვლევამ აჩვენა, რომ გურიასა და სამცხე-ჯავახეთის მუნიციპალიტეტებში „ალტ-ინფოს“ პოლიტიკური პარტიის ოფისების გახსნასთან დაკავშირებით მოსახლეობაში გაჩენილი წინააღმდეგობის ხარისხი განსხვავებული იყო, რაც ძირითადად გამომწვეულია აღნიშნული რეგიონებში მცხოვრები მოსახლეობის მკვეთრი განსხვავებულობით, როგორც ეთნიკურად, ისე ენობრივი და რელიგიური თვალსაზრისით. სამცხე-ჯავახეთში მცხოვრები ეთნიკური უმცირესობები ნაკლებად ინტეგრირებულნი არიან ქართულ სოციალურ-პოლიტიკურ და სხვა სფეროებში, შესაბამისად ნაკლებად არიან იმ საჯარო დისკურსის ნაწილი, რომელიც ან მკვეთრად პროდასავლურია ან მკვეთრად ანტირუსული. რაც შეეხება გურიას, გურიის რეგიონში „ალტ-ინფოს“ ოფისების გახსნას დიდი გამოხმაურება მოჰყვა განსაკუთრებით ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში. შეიქმნა სამოქალაქო მოძრაობა- „თავისუფლებისთვის“, რომელიც აქტიურად აპროტესტებდა აღნიშნულს. აქ, კონსერვატიული მოძრაობის მიმართ რეზისტენტულობის მაღალი ხარისხი განპირობებული იყო მაღალი სამოქალაქო თვითშეგნებით;

რაც შეეხება მედიების კვლევას, აღმოჩნდა, რომ პროსახელისუფლებო მედია „ალტი-ინფოს“ მიმართ გამოირჩეოდა ნეიტრალური დამოკიდებულებით, რაც გამოიხატებოდა შეფარვითი კონტექსტით. მისგან განსხვავებით, პროოპოზიციური მედია „ალტი-ინფოს“ შესახებ საზოგადოებაში აღვივებდა რადიკალურ დამოკიდებულებას, რაც გამოიხატებოდა ამ ორგანიზაციასთან მიმართებაში ისეთი რადიკალური ტერმინების გამოყენებით, როგორცაა- „პრორუსული“, „ძალადობრივი“, „ჰომოფობური“, „ანტილიბერალური“.

დარგის ექსპერტებთან ინტერვიუების საფუძველზე შეიძლება დავასკვნათ, რომ მსგავსი ულტრამემარჯვენე პოლიტიკური პარტიების გააქტიურების და ოფისების გახსნის მიზნები მათ მომხრეთა გააქტიურებაში კი არაა, მათ ფინანსურ უზრუნველყოფაში უნდა ვეძებოთ. აღნიშნული ძალადობრივი დაჯგუფებების ქმედებათა აკრძალვას კი ყოველთვის მოერიდება სახელისუფლებო პარტია, რადგან არ სურს წინა მთავრობის პოლიტიკის გაგრძელება და უფრო „ლიბერალური“ გზებით ცდილობს პოტენციური ამომრჩევლების გულის მოგებას.

ბიბლიოგრაფია

დემოკრატიის კვლევის ინსტიტუტი (2019), ულტრამემარჯვენე ექსტრემიზმის და ნაციონალიზმის გააზრება და მის წინააღმდეგ ბრძოლა საქართველოში. ნანახია 18.05.2022

<http://www.democracyresearch.org/files/4DRI%20-%204%20tvis%20angarishi.pdf>

ტულუში ლ., თურმანიძე კ., გაგუა მ., ხუნდაძე ც., ანანიშვილი გ., ზურაბიშვილი თ. (2019), „ანტილიბერალური პოპულიზმი და რუსული გავლენის საფრთხე საქართველოს რეგიონებში“, კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი. ნანახია 20.07.2022 shorturl.at/hpvX1

ნულაძე.ლ (2020) „სოციოლოგიური კვლევის თვისებრივი მეთოდები“; უნივერსიტეტის გამომცემლობა, გვ: 275-277

de Lange, Sarah L. 2012. “New alliances: Why mainstream parties govern with radical right-wing populist parties.” *Political Studies* 60(4):899–918.

Gelashvili T., (2019) “Political Opportunities for the Extreme Right in Georgia”, Georgian Institute of Politics <file:///C:/Users/USER/Downloads/Policy-brief-20-Tamta-Gelashvili.pdf>

Mudde, Cas. 2000. *The Ideology of the Extreme Right*. Manchester: Manchester University Press.

Mudde, Cas. 2004. “The populist zeitgeist.” *Government and Opposition* 39(3):541–563.

Mudde, Cas. 2007. *Populist Radical Right Parties in Europe*. New York: Cambridge University Press.

Mudde, Cas. 2010. “The populist radical right: A pathological normalcy.” *West European Politics* 33(6):1167–1186.

Mudde, Cas. 2014. “The far right and the European elections.” *Current History* 113.761:98–103.

Lebanidze B., 2019 “Rise of Nationalist Populism in Georgia: Implications for European Integration”- Georgian Institute of Politics

Verkuyten, M., & Martinovic, B. (2014). Minority identity and host national identification among immigrants.

In C. K. W. De Dreu (Ed.), *Social conflict within and between groups* (pp. 55–74). Psychology Press.

Tajfel, H. (1978). *Social Categorization, Social Identity and Social Comparison*. In H. Tajfel (Ed.), *Differentiation between Social Groups: Studies in the Social Psychology of Intergroup Relations* (pp. 61–76).

London: Academic Press.

ინტერნეტრესურსები: <https://www.isfed.ge/geo/sotsialuri-mediis-monitoringi/alt-infos-koordinirebuli-faruli-operatsia-Facebook-ze>

ონლაინმედია: <https://netgazeti.ge/>, <https://publika.ge/>, <https://www.radiotavisupleba.ge/>,

<http://geworld.ge/ge/>, <http://saqinform.ge/>

ტელევიზია: <https://mtavari.tv/>, <https://www.imedi.ge/> <https://t.me/s/altinfocom>